

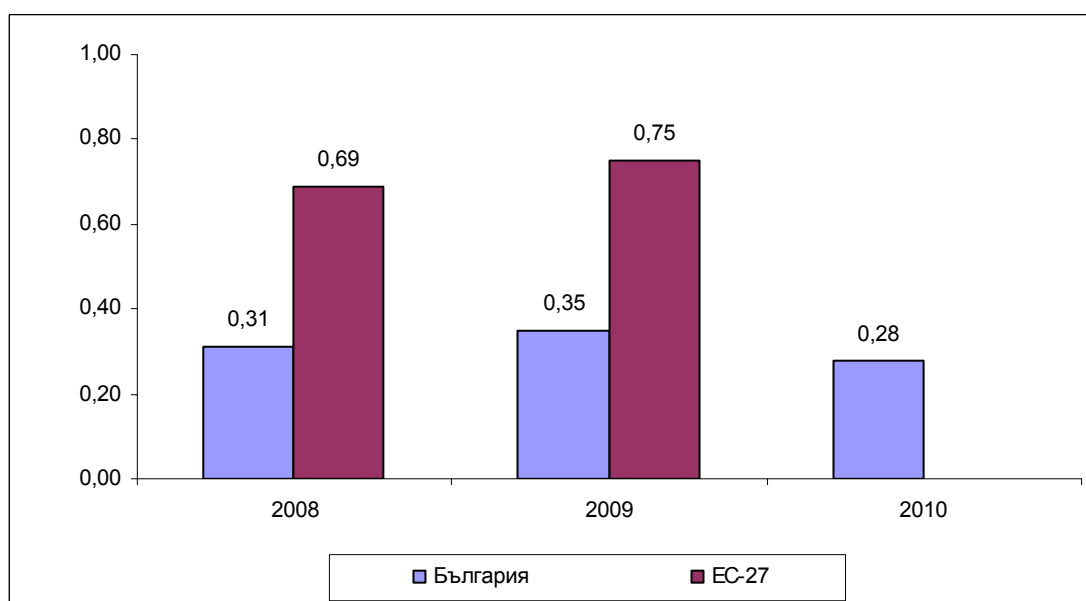

БЮДЖЕТНИ РАЗХОДИ ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2010 ГОДИНА

През 2010 г. бюджетните разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) възлизат на 195.0 млн. лева. В сравнение с предходната година бюджетните разходи за НИРД намаляват с 8.2% (230.4 млн. лв. през 2009 г.).

Делът на бюджетните разходи за НИРД от brutния вътрешен продукт също намалява - от 0.35% през 2009 г. на 0.28% през 2010 г. и все още е под средното ниво за ЕС-27 (0.75% през 2009 г.). Различията по този показател между държавите - членки на ЕС, през 2009 г. са големи - те варират от 1.13% във Финландия до 0.17% в Малта.

Фиг. 1. Дял на бюджетните разходи за НИРД от brutния вътрешен продукт - %

Държавните бюджетни разходи за НИРД са разпределени по социално-икономически цели в зависимост от целта на научноизследователските проекти на базата на Номенклатурата за анализ и сравнение на научните програми и бюджети (NABS 2007).

През периода 2008 - 2010 г. се наблюдава трайна тенденция на увеличение на средствата от държавния бюджет, инвестирани в научноизследователска и развойна дейност в областта на опазването на околната среда (от 1.7 млн. лв. през 2008 г. на 9.1 млн. лв. през 2010 г.) и на развитието на образованието (от 4.5 млн. лв. през 2008 г. на 23.6 млн. лв. през 2010 г.).

Делът им от общите бюджетни разходи за НИРД също нараства, съответно от 0.8% през 2008 г. на 4.7% през 2010 г. за опазване на околната среда и от 2.1% през 2008 г. на 12.1% през 2010 г. за развитие на образованието.

Таблица 1

Структура на бюджетните разходи за НИРД по социално-икономически цели - %

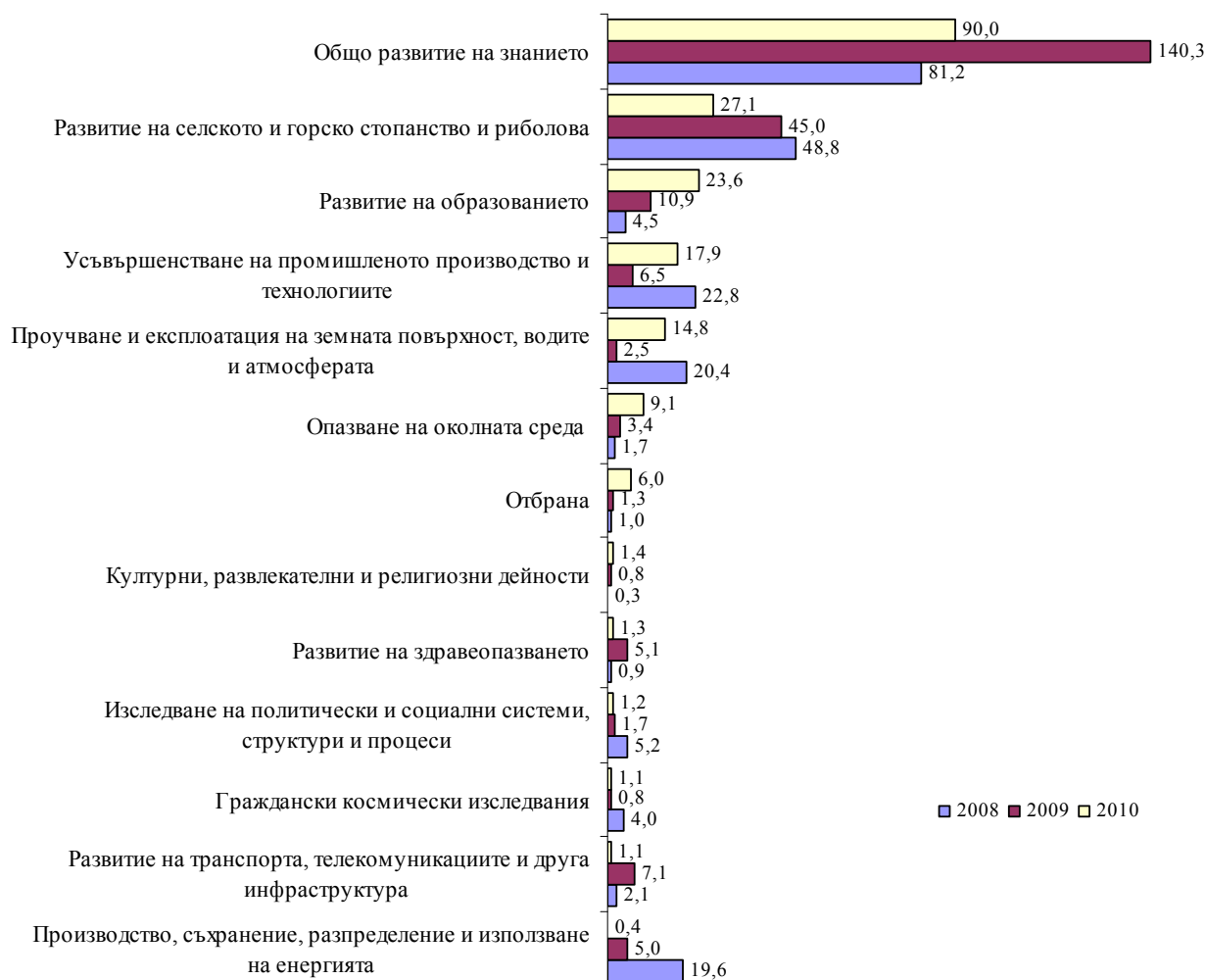
	2008	2009	2010
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	9.6	1.1	7.6
Опазване на околната среда	0.8	1.4	4.7
Граждански космически изследвания	1.9	0.4	0.6
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	1.0	3.1	0.5
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	9.2	2.2	0.2
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	10.8	2.8	9.2
Развитие на здравеопазването	0.4	2.2	0.7
Развитие на селското и горското стопанство и риболова	23.0	19.5	13.9
Развитие на образованието	2.1	4.8	12.1
Културни, развлекателни и религиозни дейности	0.1	0.3	0.7
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	2.4	0.8	0.6
Общо развитие на знанието	38.2	60.8	46.1
Отбрана	0.5	0.6	3.1
Бюджетни разходи за НИРД - общо	100.0	100.0	100.0

През периода 2008 - 2010 г. най-голям дял от бюджетните средства за НИРД са насочени към социално-икономическата цел „Общо развитие на знанието”, включваща основно научните изследвания, осъществявани от Българската академия на науките и университетите.

Втората най-подкрепяна от държавата цел на научните изследвания е „Развитие на селското и горското стопанство и риболова” - основният получател на тези бюджетни средства е Селскостопанската академия.

Фиг. 2. Бюджетни разходи за НИРД по социално-икономически цели през 2010 г. - млн. левове

Методологични бележки

Статистическото изследване на бюджетните разходи за научноизследователска и развойна дейност по социално-икономически цели осигурява международно съпоставима информация за характеризиране на държавната подкрепа за развитие на НИРД, както и на приоритетните изследователски области, към които се насочват бюджетните средства за наука.

Показателят „Бюджетни разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД)“ измерва държавната подкрепа за развитие на НИРД, осъществявана както на територията на страната, така и извън нея. Това означава, че ежегодният членски внос в бюджета на международни научни организации, както и плащанията от бюджета, свързани с участието на Република България в двустранни и многостранни научноизследователски програми, също се третира като бюджетни разходи за НИРД.

Показателят „Бюджетни разходи за НИРД“ включва текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД.

В зависимост от крайната цел на научноизследователските проекти държавните бюджетни разходи за НИРД са разпределени по социално-икономически цели на базата на Номенклатурата за анализ и сравнение на научните програми и бюджети (NABS 2007).